

หลักเกณฑ์การให้คะแนนการตรวจประเมินมาตรฐานฟาร์มโคนม

รหัส F-DA-AUD-01

แก้ไขครั้งที่ 3

วันที่ใช้ 25 ก.ค. 2559

หน้า 1/4

ชื่อฟาร์ม.....

ชนิดการตรวจประเมิน อรับรองใหม่ 0ต่ออายุ 0ตรวจติดตาม

วันที่ ตรวจประเมินวันที่ ตรวจติดตามผลการแก้ไข ครั้งที่ 1..... ครั้งที่ 2.....

ผู้บันทึกข้อมูล การตรวจประเมิน..... ตรวจติดตามผลการแก้ไข ครั้งที่ 1.....ครั้งที่ 2.....

หัวข้อ	เกณฑ์การพิจารณา	ผลการตรวจประเมิน			หมายเลข CAR
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
1. องค์ประกอบของฟาร์ม					
1.1 ท่าเลที่ตั้งของฟาร์ม					
1.1.1 อยู่ห่างจากศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบ ในรัศมีไม่เกิน 20 กิโลเมตร	REC				
1.1.2 อยู่ห่างจากโรงฆ่าสัตว์และตลาดนัดค้าสัตว์ อย่างน้อย 5 กิโลเมตร	REC				
เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค หรือมีมาตรการอื่นๆที่สามารถป้องกันการแพร่ระบาดของโรคได้					
1.1.3 ตั้งบนท่าเลที่ไม่มีน้ำท่วมขัง	REC				
1.1.4 อยู่ห่างจากแหล่งปนเปื้อนของอันตรายทางกายภาพ เคมีและชีวภาพ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรวมขยะ หากอยู่ในสภาพเสี่ยง ต้องมีมาตรการในการป้องกันการปนเปื้อน	MINOR				
1.2 ฟังและลักษณะของฟาร์ม					
1.2.1 พื้นที่ของฟาร์มมีขนาดเพียงพอ และเหมาะสมกับการเลี้ยงโคนม	REC				
1.2.2 มีการวางผังฟาร์มที่ดี มีพื้นที่เลี้ยงสัตว์เป็นสัดส่วน แยกจากบ้านพักอาศัยและสำนักงาน	REC				
1.2.3 มีโรงเก็บอาหารสัตว์ โรงผสมอาหาร หรือพื้นที่เก็บอาหารเป็นสัดส่วน	MINOR				
1.2.4 มีพื้นที่เก็บอุปกรณ์ เครื่องมือรีดนมและสารเคมีแยกเป็นสัดส่วน	MINOR				
1.2.5 มีรั้วรอบบริเวณโรงเรือนที่พักรีดนมและโรงรีดนม ป้องกันบุคคล ยานพาหนะ และสัตว์พาหะ เข้า-ออกได้	MINOR				
1.2.6 ควรเป็นบริเวณที่โปร่ง อากาศถ่ายเทได้ดี มีร่มเงาในฟาร์มเพียงพอ	MINOR				
1.3 โรงเรือน					
1.3.1 คอกพักควรมีพื้นที่สำหรับโคนม ไม่น้อยกว่า 4 ตารางเมตร ต่อตัว	MINOR				
1.3.2 โรงเรือนต้องสร้างด้วยวัสดุที่คงทน และไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อคนและสัตว์ สามารถป้องกันความร้อนจากแสงแดดและฝนได้	MINOR				
1.3.3 พื้นโรงรีดนมทำด้วยคอนกรีตไม่ขัดมัน มีความลาดเอียง ไม่น้ำนอง และยกระดับสูงกว่าพื้นดิน มีระบบระบายน้ำที่ดี	MINOR				
1.3.4 ในกรณีพื้นโรงเรือนเป็นดินจะต้องเป็นดินอัดแน่น มีระบบการกำจัดของเสียที่มีประสิทธิภาพ และขนาดเหมาะสมกับจำนวนสัตว์	MINOR				
1.3.5 หลังคาโรงเรือนที่พักรีดนมและโรงรีดนม ยกสูงโปร่ง อากาศสามารถถ่ายเทได้ดี ไม่มีสิ่งก่อสร้างหรือวัตถุบังทางลม	MINOR				
1.3.6 รางอาหาร และภาชนะบรรจุนํ้ากินทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย มีปริมาณเพียงพอ และอยู่ในที่ร่ม	MINOR				
1.3.7 ควรมีแสงส่องสว่างเพียงพอในการปฏิบัติงาน ถ้าแสงธรรมชาติไม่เพียงพอ ควรใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าช่วยและควรมีไฟฟ้าฉุกเฉินใช้กรณีไฟฟ้าขัดข้อง	REC				
1.3.8 มีเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอ และเหมาะสมในการปฏิบัติงานและโดยเฉพาะอุปกรณ์เกี่ยวกับการรีดนม ให้เก็บอย่างถูกสุขลักษณะ	MAJOR				
2. อาหารสำหรับโคนม					
2.1 อาหารชั้นมีคุณภาพตามกฎหมายการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์	MAJOR				
2.2 กรณีซื้ออาหารชั้นต้องซื้อจากแหล่งผลิตที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ในกรณีที่ผสมอาหารชั้นเอง ห้ามใช้สารต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์	MAJOR				
2.3 กระสอบหรือไซโลบรรจุอาหารอาหารสัตว์ต้องสะอาด แห้ง กันความชื้นได้ ไม่มีเชื้อรา ไม่เคยบรรจุวัตถุมีพิษ การขนส่งต้องเหมาะสม	MAJOR				
2.4 มีการตรวจรับอาหารสัตว์ และควรตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์เบื้องต้น เช่น ภาชนะบรรจุไม่ฉีกขาด มีฉลากถูกต้อง ไม่มีเชื้อรา อย่างสม่ำเสมอ และมีการสุ่มตรวจสอบหรือทวนสอบคุณภาพอาหารสัตว์ และสารตกค้างทางห้องปฏิบัติการ	MAJOR				
2.5 มีสถานที่เก็บรักษาอาหารสัตว์ที่เหมาะสม	MAJOR				
-สะอาด แห้ง ปลอดภัยจากสัตว์พาหะ					
-สามารถป้องกันการปนเปื้อนและการเสื่อมสภาพของอาหารสัตว์					
-มีการระบายอากาศได้ จัดวางอาหารสัตว์เหมาะสมและสะดวกในการปฏิบัติงาน					
2.6 อาหารหยาบคุณภาพดีเพียงพอกับความต้องการของโคนมและสอดคล้องกับอาหารชั้นโดยเหมาะสมกับช่วงอายุและสายพันธุ์ ตามหลักวิชาการ	MINOR				
2.7 ภาชนะหรืออุปกรณ์ให้อาหาร ควรสะอาด และมีจำนวนเพียงพอตามกำหนดในคู่มือการจัดการประจำฟาร์ม	MINOR				

หลักเกณฑ์การให้คะแนนการตรวจประเมินมาตรฐานฟาร์มโคนม

หัวข้อ	เกณฑ์การ	ผลการตรวจ			หมายเลข
	พิจารณา	ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
3. น้ำ					
3.1 แหล่งน้ำที่ใช้เลี้ยงโคนมต้องสะอาด และป้องกันการปนเปื้อนได้	MAJOR				
3.2 มีน้ำสะอาดและเพียงพอสำหรับโคกินและเหมาะสมสำหรับใช้ในฟาร์ม	MAJOR				
ตามวัตถุประสงค์					
4. การจัดการฟาร์ม					
4.1 คู่มือการจัดการฟาร์ม					
4.1.1 การจัดการโคแรกรีดจนถึงหย่านม	MINOR				
4.1.2 การจัดการโครุ่น โคสาว (ตั้งแต่หย่านมถึงผสมพันธุ์)	MINOR				
4.1.3 การจัดการโคท้อง	MINOR				
4.1.4 การจัดการโครีดนม	MINOR				
4.1.5 การจัดการแม่โคแห้งนม	MINOR				
4.1.6 การจัดการด้านอาหารและน้ำ	MINOR				
4.1.7 การควบคุมและกำจัดสัตว์พาหะ	MINOR				
4.1.8 การจัดการด้านสุขภาพสัตว์	MINOR				
4.1.9 การจัดการเรื่องสุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม	MINOR				
4.2 บุคลากร					
4.2.1 มีบุคลากรเหมาะสมกับจำนวนโคนมที่เลี้ยง	MINOR				
4.2.2 มีการฝึกอบรมบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และมีบันทึกข้อมูลการฝึกอบรม	MINOR				
4.2.3 มีสัตวแพทย์ที่มีใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุมฟาร์มโคนมกำกับดูแลด้านสุขภาพโคนม	MAJOR				
4.2.4 บุคลากรมีสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ดี มีการตรวจสอบก่อนทำการรีดนม	MAJOR				
4.2.5 บุคลากรที่ทำงานในฟาร์ม ต้องได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี และได้รับการรับรองว่าไม่เป็นโรคอันตราย	MAJOR				
4.3 การทำความสะอาดและการบำรุงรักษา					
4.3.1 พื้นคอกสะอาด แห้ง มีการเก็บมูลสัตว์ไม่ให้สะสมอยู่ข้างคอก	MINOR				
4.3.2 ทำความสะอาดโรงเรือน อุปกรณ์ ล้างรางอาหารและรางน้ำอย่างสม่ำเสมอ ไม่ให้มีเศษอาหารเก่า เชื้อรา หรือมูลโค สะสม	MINOR				
4.3.3 ตัดหญ้าและทำความสะอาดรอบโรงเรือน	MINOR				
4.3.4 ทำความสะอาดโรงรีดนม และอุปกรณ์ทั้งหมดในโรงรีดนมสม่ำเสมอ	MAJOR				
5. สุขภาพสัตว์					
5.1 การป้องกันและควบคุมโรค					
5.1.1 ระบุแหล่งที่มาของโคนม โคนมที่ซื้อเข้าฟาร์มจะต้องได้รับการกักโรคและตรวจสุขภาพ	MAJOR				
5.1.2 การป้องกันเชื้อโรคจากภายนอกฟาร์ม					
- มีระบบการทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าและออกจากฟาร์ม	MAJOR				
- การบันทึกยานพาหนะและบุคคลที่เข้า-ออกฟาร์มทุกชนิดที่ตรวจสอบได้	MAJOR				
5.1.3 การสร้างภูมิคุ้มกันโรค					
- มีโปรแกรมการฉีดวัคซีนตามความเหมาะสม	MAJOR				
- มีโปรแกรมการถ่ายพยาธิภายใน และกำจัดพยาธิภายนอก ตามความเหมาะสม	MAJOR				
5.1.4 การควบคุมโรค					
- มีการตรวจติดตามสุขภาพโคนมและการจัดการโคนมป่วย	MAJOR				
- การควบคุมและกำจัดสัตว์พาหะบริเวณโรงรีดนม สถานที่เก็บอาหารสัตว์	MAJOR				
- มีการตรวจโรคควั่นโรค และโรคแช่ติดต่อ อย่างน้อยปีละครั้ง	MAJOR				
- กรณีเกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาดให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และคำแนะนำของกรมปศุสัตว์	MAJOR				
5.2 การบำบัดโรคโคนม					
5.2.1 สัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการสัตวแพทย์	MAJOR				
5.2.2 การรักษาโรคต้องอยู่ภายใต้ความดูแลของสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์มหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์ผู้ควบคุมฟาร์ม	MAJOR				
5.2.3 การใช้ยาภายในฟาร์มปฏิบัติตาม มกษ. 9032 มาตรฐานสินค้าเกษตรเรื่อง ข้อปฏิบัติการควบคุมการใช้ยาสัตว์	MAJOR				
- มีการเก็บรักษายา สัตว์ที่เหมาะสม					

หลักเกณฑ์การให้คะแนนการตรวจประเมินมาตรฐานฟาร์มโคนม

หัวข้อ	เกณฑ์การ	ผลการตรวจ			หมายเลข
	พิจารณา	ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	CAR
6. สวัสดิภาพสัตว์					
6.1 โคนมที่เลี้ยงในฟาร์มควรมีอิสระในการเคลื่อนไหว อยู่สบายและปลอดภัย	REC				
6.2 มีการดูแลตัดแต่งกีบโคทุกตัวที่มีปัญหา	MAJOR				
6.3 โคนมที่ป่วย บาดเจ็บหรือพิการควรมีการดำเนินการอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดการทรมานสัตว์	MAJOR				
6.4 ปฏิบัติตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการคุ้มครองและดูแลสวัสดิภาพ โคนม ณ สถานที่เลี้ยง พ.ศ.2544 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	MAJOR				
7. สิ่งแวดล้อม					
7.1 มีการรวบรวมและกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม	MINOR				
7.2 การจัดการซากสัตว์ ปฏิบัติตามสัตวแพทย์ควบคุมฟาร์ม	MAJOR				
7.3 มีการเก็บกวาดและจัดการมูลโคที่เหมาะสม	MINOR				
7.4 ในกรณีน้ำเสียที่ต้องการจะปล่อยลงแหล่งน้ำสาธารณะ ให้มีระบบบำบัด น้ำเสียให้เหมาะสมและมีคุณภาพน้ำตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งตามที่ ราชการกำหนด	MINOR				
8. การผลิตน้ำนมดิบ					
8.1 ผู้รีดนม					
8.1.1 ผู้รีดนมต้องมีสุขภาพดี ปราศจากโรคติดต่อที่จะแพร่กระจายเข้ามา ยังโคนมหรือน้ำนม	MAJOR				
8.1.2 ผู้รีดนมต้องปฏิบัติตามหลักสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ดี	MAJOR				
8.2 การเตรียมแม่โคก่อนการรีด					
8.2.1 ต้องเตรียมแม่โคก่อนทำการรีดนมให้สะอาด ทำความสะอาดบริเวณเต้านมก่อนทำการรีดนมทุกครั้ง	MAJOR				
8.2.2 ก่อนรีดนมให้รีดนม 2-3 ครั้งเพื่อทดสอบน้ำนมว่าผิดปกติหรือไม่ และมีการทดสอบเต้านมอีกเสบทุกเต้า ก่อนรีดนมลงถังรวม	MAJOR				
8.2.3 กรณีที่ใช้ยากับโคนม ต้องพันระยหดยาก่อนรีดน้ำนมเพื่อจำหน่าย และให้ส่งน้ำนมตรวจสอบยาปฏิชีวนะตกค้าง	MAJOR				
8.3 การรีดนม					
8.3.1 รีดนมให้ถูกต้องตามหลักวิธี และหลังรีดนมเสร็จต้องจุ่มหัวนมใน น้ำยาจุ่มหัวนมทุกครั้ง	MAJOR				
8.3.2 อุปกรณ์และภาชนะรองรับน้ำนมดิบต้องสะอาด ไม่มีกลิ่นอับหรือบูด ผิวเรียบไม่มีรอยเชื่อมต่อ ไม่ทำปฏิกิริยากับน้ำนมดิบ และทำความสะอาด ฆ่าเชื้อก่อนและหลังการใช้	MAJOR				
8.3.3 หลังจากรีดนมเสร็จต้องทำความสะอาดอุปกรณ์รีดนม กรณีใช้เครื่อง รีดนมให้ถอดชิ้นส่วนออกล้างและผึ่งลมให้แห้งทุกครั้ง	MAJOR				
8.4 การขนส่งน้ำนมดิบ					
8.4.1 น้ำนมดิบที่รีดได้และบรรจุในถัง ต้องรีบขนส่งไปยังศูนย์รวบรวม น้ำ นมดิบหรือโรงงานแปรรูปให้เร็วที่สุด	MAJOR				
8.4.2 หลังจากส่งน้ำนมแล้ว ต้องทำความสะอาดถังนมโดยเร็ว	MAJOR				
8.5 คุณภาพน้ำนมดิบ					
8.5.1 เนื้อมันไม่รวมมันเนย (solid not fat) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8.25	MAJOR				
8.5.2 โปรตีน (PROTEIN) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0	MAJOR				
8.5.3 ไขมันนม (Fat) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.35	REC				
8.5.4 ธาตุน้ำนมทั้งหมด (TOTAL SOLIDS) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12	MAJOR				
8.5.5 จุดเยือกแข็ง หรือค่าความถ่วงจำเพาะ	REC				
- จุดเยือกแข็งควรมีค่าระหว่าง -0.520 °C ถึง -0.525 °C					
- ความถ่วงจำเพาะที่ 20 องศาเซลเซียส มีค่า 1.028					
8.5.6 ชั่วโมงการเปลี่ยนสีของเมทิลีนบลูมากกว่า 4 ชม. หรือริชาซูริน มากกว่า 4.5 จุด อ่านผลที่ 1 ชม.	MAJOR				
8.5.7 ปริมาณจุลินทรีย์ทั้งหมด ไม่มากกว่า 400,000 โคโลนี/มิลลิลิตร	MAJOR				
8.5.8 ปริมาณจุลินทรีย์โคไลฟอร์ม ไม่มากกว่า 10,000 โคโลนี/มิลลิลิตร	MAJOR				
8.5.9 ปริมาณจุลินทรีย์ทนร้อน ไม่มากกว่า 1,000 โคโลนี/มิลลิลิตร	MAJOR				
8.5.10 ปริมาณเซลล์โซมาติก ไม่เกิน 500,000 เซลล์/มิลลิลิตร	MAJOR				
8.5.11 ยาปฏิชีวนะให้ผลลบเมื่อทดสอบ Delvo test หรือ AM test หรือ ชุดทดสอบของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	MAJOR				

หลักเกณฑ์การให้คะแนนการตรวจประเมินมาตรฐานฟาร์มโคนม

หัวข้อ	เกณฑ์การ	ผลการตรวจ			หมายเลข CAR
	พิจารณา	ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
9. การบันทึกข้อมูล					
9.1 มีระบบบันทึกข้อมูลโดยใช้แบบ ผท.1 ของกรมปศุสัตว์ หรือบันทึกที่ใกล้เคียงกับ ผท. 1	MAJOR				
9.2 มีระบบการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารฟาร์ม เช่น ข้อมูลด้านบุคลากร การฝึกอบรม ข้อมูลด้านสุขภาพ บดคลากร การฝึกอบรม ข้อมูลด้านสุขภาพ	MINOR				
9.3 มีระบบการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการด้านผลผลิต เช่น ข้อมูลตัวโค อาหารและน้ำ การจัดการฟาร์ม สุขภาพสัตว์ การให้ผลผลิต ผลวิเคราะห์	MINOR				
9.4 มีการจัดเก็บข้อมูลไว้ไม่น้อยกว่า 3 ปี สำหรับข้อมูลประจำตัวโคนม	MINOR				
ให้เก็บไว้ตลอดอายุโค	MINOR				

หมายเหตุ

MAJOR หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีหรือมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์และส่งผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

MINOR หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีหรือมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงสัตว์ในบางส่วน และไม่มีผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

RECOMMENDATION/OBSERVATION หมายถึง สิ่งที่ไม่ถือเป็นข้อบกพร่อง แต่หากปล่อยทิ้งไว้หรือละเลย อาจนำไปสู่ข้อบกพร่องได้